

LBRIS

We know
books

Marius Bâzu, Dan Costineanu, Mihaela Ilies,
Cristian Mihăilescu, Gheorghe Neguț, Stan Petrescu,
Virgil Petrescu, Doina Popescu, Dan Stănescu,
Bogdan Stoicescu, Lucian Vasile, Dan Vasilescu

**PLOIEȘTENI
DE IERI ȘI DE AZI**

Cuvânt înainte	5
Bogdan Stoicescu – Mahalagii au fost, mahalagii sunt încă...	11
Lucian Vasile – Omul care a avut curajul să nu cedeze niciodată	23
Marius Băzu – Un simbol al luptei anticomuniste	48
Doina Popescu – Medici ploieșteni	60
Mihaela Ilies – Fugit irreparabile tempus...	79
Stan Petrescu – Un diptic cu poante. Doi dascăli minunați	88
Dan Vasilescu – Familia Vasilescu, din Ploiești	100
Virgil Petrescu – Pot fi socotit "nașul" școlii mele?	149
Gheorghe Neguț – Amintiri ploieștene, și nu numai	173
Cristian Mihăilescu – Bălării și microbi	195
Bogdan Stoicescu – Tribul amazoanelor	216
Dan Stănescu – Ploieșteni de azi	223
Dan Costineanu – O excursie în Austria, cu școala....	245
Marius Băzu – Un elev ploieștean, în vremea lui Dej	264
Dan Stănescu – O teorie meteorologică originală	287
Despre autori	296

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Ploieșteni de ieri și de azi. / București : Smart Publishing,
2019

ISBN 978-606-8956-92-3

929

Autorii își asumă responsabilitatea privind conținutul cărții.
Reproducerea integrală sau parțială a textului prin orice mijloace,
fără acordul autorilor sau fără citare, este ilegală.
Redactarea și corectura textului aparțin autorilor.

Smart Publishing nu își asumă răspunderea
pentru punctul de vedere al autorului.

Copyright © 2019 Smart Publishing
Toate drepturile rezervate.

ISBN 978-606-8956-92-3

București 2019

Cuvânt înainte

Tocmai ați deschis a treia carte despre Ploiești, dintr-o serie pe care un grup de ploieșteni prin naștere și simțire o dedică orașului lor drag.

Trei înseamnă deja o mulțime. Așa sună o binecunoscută expresie englezească. Sigur, "Three's crowd" are sensul că un cuplu se simte bine singur, fără încă cineva în plus. Dar de ce să n-o folosim și în acest caz și astfel să spunem că am scos "o mulțime" de cărți despre Ploiești?!

Cât de bune sunt ele? Asta doar cititorii pot decide. Noi le-am oferit mărturiile noastre de trăitori în Ploieștiul anilor '50-60 sau de purtători ai unor amintiri despre ploieșteni care merită să dăinuiască peste timp.

De fapt, ideea unei cărți de amintiri despre Ploiești a apărut cu ocazia reuniunii de 50 de ani, din mai 2016, a unei serii de absolvenți ai liceului "Caragiale". În mod natural, titlul ales a fost "*Ploieștiul văzut din liceul Caragiale*", iar cartea a apărut în aprilie 2017. Ecoul în oraș a fost relativ important, fiind amplificat de lansarea de la librăria Cărturești (lansare condusă cu o mână sigură de managerul librăriei, Andi Enache, și reflectată amplu în presă locală), precum și de apariția unuia dintre autori, Dan Costineanu, în populara și influenta emisiune TV a lui Claudiu Dociu (cărui îi mulțumim și pe această cale pentru promovare). Un alt atu important al cărții a fost prezentarea grafică deosebit de reușită, realizată de un profesionist, Cristian Mihăilescu, caricaturist consacrat, dar și "caragialist" din seria 1966. Drept urmare, cartea s-a vândut în câteva sute de exemplare, iar absolvenți ai altor licee ploieștene au solicitat lărgirea

ariei de selecție a autorilor, ceea ce desigur am și făcut la următorul volum.

Titlul a devenit mult mai general, glisând ușor dinspre oraș, înspre oamenii lui, cu precizarea că am ales o trimitere la o cunoscută culegere de povestiri semnată James Joyce, în care am înlocuit Dublinul cu Ploieștiul. Ținta textelor a fost ușor deplasată, Ploieștiul făcând loc ploieștenilor. De notat că, fără să fi urmărit asta, noul volum, *"Oamenii din Ploiești"*, avea tot 15 autori ca și primul. Aceștia erau unii dintre cei vechi ("nucleul dur"), cărora li se adăugaseră alții noi. În a doua categorie intrau două nume de ploieșteni celebri, acad. Basarab Nicolescu și prof. Valeriu Râpeanu, ambii, absolvenți de "Caragiale", dar și doi absolvenți ai liceului "Mihai Viteazul" (fost, pe vremea noastră, "A. Toma"), Mihai Beffa și Dragoș Trestioreanu. Prezentarea grafică a fost tot a lui Cristian Mihăilescu, devenit în acest volum și autor. Încă un amănunt interesant: un "caragialist" absolut în 1966, pe numele lui Doru Bădulescu, sprijinise, material și cu documente, apariția în acest volum a unui text despre tatăl lui, aviator-erou în cel de-al doilea război mondial. Lansarea *"Oamenilor din Ploiești"* a avut loc în martie 2018, la Palatul Culturii, datorită neobositului Bogdan Stoicescu, care s-a alăturat cu această ocazie grupului nostru.

Înainte de a vorbi despre volumul actual, trebuie să precizăm că am avut bucuria să constatăm că fraza cu care se încheia cuvântul înainte al primului volum chiar a avut urmări! Spuneam atunci că ne-am dori să apară și alte inițiative ale unor ploieșteni care să scrie despre orașului nostru. Și iată că un grup de colegi de "Caragiale", mai mari cu trei ani decât nucleului grupului nostru (deci, absolvenți din 1963), au scos în toamna lui 2018 (cu ocazia reuniunii lor după 55 de ani) un superb volum de amintiri din liceu,

intitulat *"Din Bastilia, cu dragoste"*, care face trimitere la denumirea neoficială a liceului "Caragiale". Îi adresăm cele mai calde felicitări domnului Virgil Daschievici, inițiatorul și realizatorul acestui volum și îi mulțumim pentru un fapt oarecum neobișnuit prin părțile noastre: nu doar că a urmat îndemnul nostru de a scoate un volum de amintiri din liceu, dar a și recunoscut că noi i-am dat ideea, ceea ce chiar că e ceva foarte rar!

La începutul lui 2019, încurajați de succesele editoriale anterioare și presați de ploieșteni care voiau să devină autori, am început să lucrăm la un nou volum, adică la cel de față. El este cumva o continuare a volumului precedent, dar cu un titlu care exprimă mult mai limpede ideea: *"Ploieșteni de ieri și de azi"*. Aproape că n-ar mai fi nimic de adăugat. Totuși, câteva precizări sunt necesare. Subiecții textelor noastre sunt figuri remarcabile de ploieșteni, pe care autorii, tot ploieșteni desigur, i-au cunoscut și au considerat că biografiile acestora merită să rămână scrise în memoria colectivă a orașului, pentru că, așa cum ne spun strămoșii noștri, "verba volant, scripta manent". Cum veți vedea, unii autori au scris, fără falsă modestie, chiar despre ei înșiși. Și noi credem că bine au făcut!

Ca și la al doilea volum, am reușit să obținem colaborarea unui ploieștean cu adevărat prestigios: profesorul universitar Virgil Petrescu, ministru al educației între 1996 și 2000.

În continuare, cum se obișnuiește la început de volum, vă oferim o scurtă trecere în revistă a contribuțiilor. Ele au fost grupate pe câteva subiecte, dispuse într-o ordine oarecum cronologică.

Cum avem și poze, precizez că toate sunt din arhivele autorilor, dacă nu se menționează altfel.

Volumul începe cu ... începutul. Un text cu parfum de epocă, semnat de Bogdan Stoicescu, pictează cu farmec și culoare locală istoria mahalalelor ploieștene.

Urmează două texte, aparținând lui Lucian Vasile, respective lui Marius Bâzu, care descriu viețile a doi ploieșteni cu destine asemănătoare, care și-au jertfit tinerețile în închisorile comuniste, ajungând, ambii, după decembrie 1989, la vârsta senectuții, membri ai Senatului României. Ei sunt Victor Clonaru și Ticu Dumitrescu, iar viețile lor, cu adevărat extraordinare pentru noi, cei de azi, merită cu prisosință să fie cunoscute.

Următoarea secțiune a volumului cuprinde mai multe texte în care fii sau fiice descriu viețile părinților lor. Doina Popescu, medic ploieștean, scrie despre medicii ploieșteni pe care i-a cunoscut, începând cu tatăl și fratele ei. Această privire dinăuntru asupra medicinei ploieștene ar merita să fie dezvoltată într-un volum independent.

Apoi, Mihaela Ilieș ne prezintă viața mamei ei, Ana Predescu, profesoară de latină și a tatălui ei, legendarul profesor de educație fizică Constantin Predescu, supranumit Fiște, cel care în 1936, la Berlin, a fost membru al echipei naționale de handbal în 11 a României. Ca un complement necesar, acest text este urmat de un altul, savuros, ca orice text al lui Stan Petrescu, în care marele Fiște este văzut de un fost elev al său, alături de un alt profesor de excepție, Robert Kovacs, un om de mare curaj. Citiți și veți înțelege.

Urmează un text aparținând lui Dan Vasilescu, care face trecerea între această secțiune și următoarea. Pentru că vorbește, documentat și plin de farmec, despre familia Vasilescu din Ploiești, ploieșteni din tată-n fiu, dar având un capitol substanțial despre autorul textului, ajuns din Ploiești

în îndepărtatul continent american (de nord), de unde ne-a trimis acest text.

Secțiunea care urmează cuprinde ploieșteni de dată recentă. Începem cu câteva autobiografii (prima fusese, de fapt, cea din a doua parte a textului lui Dan Vasilescu). În primul rând, cea a lui Virgil Petrescu, despre a cărui participare la volum am vorbit deja. Un exemplu, extrem de rar azi, de elev și student eminent care ajunge ministru al educației! Textul are în titlu o întrebare la care cititorii vor răspunde. Apoi, se destăinuie Gheorghe (Joe) Neguț, un ploieștean devenit piteștean, ba chiar Fiu al Argeșului și Muscelului. Cristian Mișăilescu se prezintă pe sine, într-un text emoționant, care descrie schimbarea radicală a unei profesii la jumătatea vieții sau cum ajungi, totuși, să-ți urmezi visul, chiar dacă ai pornit-o inițial în direcția opusă. Urmează Bogdan Stoicescu, revenit cu o spumoasă evocare a modului în care a fost format de profesorul său de educație fizică, Nae Danieleanu, una dintre figurile remarcabile ale Ploieștiului.

În continuare, Dan Stănescu, cu verva lui deja cunoscută din precedentele volume, ne oferă patru portrete ale unor colegi, de școală sau de profesie. Mai întâi, pe soții Vișoianu, Ortansa și Mihai, ploieșteni deveniți profesioniști respectați în Turnu Severin, apoi pe Marian Constantinescu, inginer electrotehnist reputat, cu o carieră internațională de excepție, care continuă și astăzi, la peste 70 de ani, în Emiratele Arabe. În fine, Dan Stănescu aduce un pios omagiu unui coleg energetician, Nicolae Viorel Mărculescu, fost director al Centralei Nucleare de la Cernavodă, recent decedat.

Trecem la secțiunea finală a volumului, care cuprinde trei texte. Mai întâi, Dan Costineanu, cu o relatare plină de

umor, în care jonglează între puritatea elevului care scrie în jurnal și omnisciența adultului de azi. Apoi, o amplă analiză a lui Marius Bâzu se referă la viața unui elev ploieștean din vremea lui Dej. Desigur, accentele politice nu lipsesc. În fine, în încheierea volumului, Dan Stănescu își prezintă originala teorie meteorologică, pe care a formulat-o acum mulți ani, văzându-și-o confirmată în în ultima vreme. Chiar dacă iese un pic din subiectul volumului, am introdus-o pentru că, după spusele autorului, este o contribuție a unui ploieștean la dezvoltarea cunoașterii. În plus, sunt prezentate informații consistente despre viața profesională a autorului.

Sperăm că v-am trezit interesul pentru acest volum și că nu-l veți lăsa din mână decât atunci când veți întoarce ultima pagină!

Lectură plăcută!

Marius Bâzu

Acest volum a fost tipărit în regia autorilor, la care se adaugă sprijinul următorilor sponsori: Adrian Dăscălescu, Doru Bădulescu, Mihai Beffa, Theodor Oprescu, Gabriela Petrescu, Valeriu Râpeanu, Adina Șaines Angel, Marius Șaines, Consuela Stoicescu, cărora le mulțumim în mod deosebit!

Bogdan Stoicescu

Mahalagii au fost, mahalagii sunt încă...¹

*I-am luat rochie de tafta,
Papucei de catifea,
și-am dus-o prin mahala
ca să văd cine-o vrea
că e amureaza mea.
(„Cîntic de of și dor”)*

*„De la primărie-n sus,
Toate lămpile s-au stins
Numai la gagică mea
Arde lampa ca și-o stea.”
(„Cîntic de mahala”)*

Miron Radu Paraschivescu²

*„Cine la amor nu crede,
N-ar mai călca iarba verde.”
(Vechi cîntic lăutăresc)*

Sunt foarte mulți aceia care, atunci când vor să apostrofaze pe cineva că e prost crescut, cu alte cuvinte că e bătăran, vulgar, grosolan, mojiș, tupeist (obraznic, impertinent, adicăteala), că are sămânță de scandal, că e bârfitor și ordinar, mitocan sau moftangiu (cum îndeobște îi numea pe împricinați genialul nostru concitadin Caragiale), îi aruncă-n obraz, luând-o pe scurtătură, vorba *mahalagiu*. Fără

¹ Fragment din volumul „Tineretea obișnuită a tînărului Toma (Manual de folosire)”, aflat în pregătire.

² Din volumul „Cîntice țigănești”, ed. Cartea Românească, București, 1972.

să știe ei prea bine care-i treaba cu acest calificativ, de unde se trage și ce vrea să spună el, bref, cu ce se „mănîncă” el și-n ce scop.

Cuvântul provine din familia lexicală a substantivului *mahala*, intrat în limba română pe ușa din față – ca multe altele asemenea lui – pe filieră otomană (*mahalle*), însă pentru „tradiționali” noștri pretenși de la Stambul înțelesul acestuia nu era nici pe departe acela dat de anglicismul *ghetou* sau franțuzismul *bidonvil*: adică de cartier sărăcăcios și mărginaș al unui oraș, de periferie sau suburbie insalubră (la propriu și la figurat), locuit/ă în genere de o populație pauperă și de condiție socială precară – *paria*, cum li se mai spune pe alte meleaguri sau drojdia societății, mai pe românește – cu un comportament necivilizat, grobian și care loc este considerat a fi, de regulă, epicentrul generator al fenomenelor infracționale și al altor manifestări antisociale. Nu, nimic din toate acestea ci, pur și simplu, accepțiunea termenului era/este aceea de *cartier* – fără nici o referire la nivelul de trai sau „apucăturile” mai mult sau mai puțin „ortodoxe” ale băștinașilor – înțeles exclusiv ca o formă de organizare administrativ-teritorială cu tot ceea ce decurge din asta. Dacă la originile sale *mahalla* turcească desemna o „așezare de oameni care locuiesc în corturi”, în care toți viețuiau laolaltă, neexistînd, așadar, un *centru* și o *margină* (singurele excepții constituindu-le adăposturile liderilor micii comunități, plasate la „mijloc”, exclusiv din motive de siguranță și mai puțin de ierarhie socială) pe măsura trecerii timpului, odată cu apariția caselor și a tot ce ține de ceea ce astăzi numim urbanism (străzi, canalizări, alimentare cu utilități, prăvălii, sedii de firme, clădiri administrative etc.), în paralel cu apariția și dezvoltarea a ceea ce cu un termen generic îl reprezintă păturile sociale

(recte „dominatorii” și „dominații”), treptat el a căpătat o conotație pregnant peiorativă, cu trimitere la un areal populat cu indivizi de joasă speță, frizând lipsa unei elementare educații și/sau civilizații.

În cele ce urmează voi vorbi, nu prea mult, despre mahalaua de ieri. De la noi, din Romanela, în general și din Ploesci, în special, pentru că, neavînd cunoștințe bazate despre mahalalele de pe alte coclauri și amăreștenii care le populează, vorba-aia, nu poci pen’ ca să mă pronunț.

Interludiu. Mucenici, măcinici, sfințișori, bolindeți, colărezi, brîndușei, uitați

În mahalaua „Sfântul Gheorghe Vechi” din Ploiești, unde mi-am petrecut copilăria și o mare parte a adolescenței pe strada Principatele Unite (fostă Sbtl. Dima, în perioada interbelică, unde-și aveau gospodăria, la numărul 17, buncii din partea tatălui), o „bretea” cu vreo 20 de case, care leagă străzile Bobâlna (fostă Grădinari, fostă C.A. Rosetti) de Ana Ipătescu (ex-Trandafiri), chiar în intersecția unde aceasta le întâlnește pe numitele Costache Negri (fostă Vasile Boerescu, ex-Curbei) și Hannibal (undevea în apropierea spitalului „Schüller”), ziua de 9 martie era așteptată cu impaciență de toți ciutanii care se zbenguiau prin preajmă.

După Crăciun, pentru mine – ca și pentru toți țâncii care eram pe atunci, la mijlocul anilor ’60 ai secolului trecut – sărbătoarea „Sfinților 40 de Mucenici” era cea mai iubită și asta îndeosebi pentru că bunica, Dumnezeu s-o odihnescă!, punea la fiert mucenicii, una dintre „prăjiturile” mele cele mai dragi. După ce cu o săptămână înainte sau chiar două îi preparase dintr-o cocă mirosind curat a făină de grâu (trei nule!), țaic și alte „mirodenii” numai de ea știute - lăsându-i apoi la uscat, tăvăliți în făină, între două foi de hârtie pergament, undevea, sus, pe un șifonier -, mie îmi revenea

plăcuta misie de-a o ajuta la spartul și curățatul nucilor, pe care apoi le treceam printr-o mașină de tocat ciudată, cu un cilindru metalic perforat, învârtit de-o manivelă, din care miejii ieșeau râșniți mărunț. Apoi, dintr-un aluat de cozonac, la fel de parfumat și fraged, în ajunul zilei pomenite, bunica îi prepara pe ceilalți, sfințișorii, cu forme de păsări, albine sau omuleți (care-mi plăceau cel mai mult, că aveau „gură”, „urechi”, „nas” dar erau „orbi” și pe care ea îi numea uitați). „Da’ de ce păsări, albine și uitați, bunică? Și de ce le dai cu miere și apoi cu nucă după ce-s copti?” „Pentru întâmpinarea primăverii, a paserilor cerului, mamă, ca să vină la cuiburile lor ca-n fiecare an. Că fără ele pomii-s pustii și triști. Și a tuturor găzelor trebuincioase pământului, precum îs albinele. Iar ei se ung cu miere ca să trăiască stupii. Cât despre omuleții ăștia, cum le zici tu, îs întru pomenirea morților noștri, mamă, la care anul trecut nu ne-am gândit sau i-am uitat și au rămas nepomeniți.” Bunicii i se umezeau ochii ori de câte ori își amintea și știam bine că dumneaei nu-i uita niciodată pe toți cei dragi duși dintre noi...

Învățasem pe de rost legenda celor „40 de Sfinți Mucenici din Sevastia”, pe care bunica mi-o spunea în fiecare an în timp ce pregătea „măcinicii” (așa le spunea dumneaei, nu mucenici!). O povestea frumos, cu lux de amănunte și mult mai târziu aveam io s-o citesc (și să-i pricep tâlcul) într-unul din volumele Vieților Sfinților pe care l-am găsit crotobăind printre cărțile ei vechi...

După ce toți măcinicii erau gata (cu nucă, zahăr tos, rom, scorțișoară și coajă de lămâie rasă deasupra), împreună cu bunica îi duceam la biserică (la Sf. Gheorghe Vechi, în capătul Bulvardului Independenței) la sfințit, după care o însoțeam la cimitir, la „Bolovani”, unde aprindeam lumânări și tămâie la mormintele celor trecuți la cele veșnice iar apoi, la

întoarcerea acasă, după ce-i împărțea împreună cu alte bucate vecinilor și rudelor, ne așezam la masă și abia atunci celor ai casei le era permis să-i mănânce.

„Bunico, am auzit că e bine ca fiecare să bea patruzeci de pahare de vin sau de rachiu și că după fiecare pahar să se felicite unii pe alții”. „Da, așa ai auzit tu? Uite, tac-tu mare, deși n-a auzit nicăieri treaba asta, a început, dis-de-dimineață, să se ciritisească³ în beci cu fină-su’, Fănică, nu cumva să le-o ia cineva înainte, hehehe... Hai, du-te și cheamă-i la masă, că io cred că le-ajunge cât cârmâz au leorpăit, și-apoi îs oameni bătrâni, ce Doamne, iartă-mă, și le la vinu’ glagoria⁴!”...

Puțintică istorie. Pomeneam mai sus puțin de mahalaua (sau cartierul, mai bine zis) Sfântul Gheorghe Vechi din Ploiești, în care mi-am petrecut copilăria. Cum lesne se poate constata, numele său este dat de cel al parohiei omonime, așa cum, de altfel, s-a întâmplat și în cazul celorlalte 20 de cartiere care, laolaltă, alcătuiau târgul Ploieștilor și ale căror urme se păstrează până în zilele noastre. Așadar, dintr-un total de 23 de mahalale, 21 purtau numele sfinților de hram ai parohiilor respective sau alte denumiri de sorginte religioasă: Nicolae (nou și vechi), Gheorghe (nou și vechi), Împărați (Constantin și Elena), Voievozi (Mihail și Gavriil), Spiridon, Pantelimon, Ioan, Haralambie, Vasile, Ștefan, Ecaterina, Tănase, Sava, Dumitru, Petru și Pavel (cunoscut îndeobște sub numele Tabaci sau, mai de curând, Sf. Ilie, după ridicarea din temelii a noii biserici, începută în anii ‘90), Sf. Vineri, Maica Precista, Buna Vestire, Sf. Treime. Excepție

³ să se felicite

⁴ mîntea